

Novi Sad

KRATKI ODMOR

OMLADINSKA PRESTONICA EVROPE 2019
EVROPSKA PRESTONICA KULTURE 2022

PRVI DAN Staro gradsko Jezgro

Nema boljeg načina da upoznate ritam nekog grada od obilaska njegovog glavnog trga i zato u svojoj turi Novim Sadom treba krenuti baš od Trga slobode. Na tom mestu organizuju se značajni festivali i koncerti.

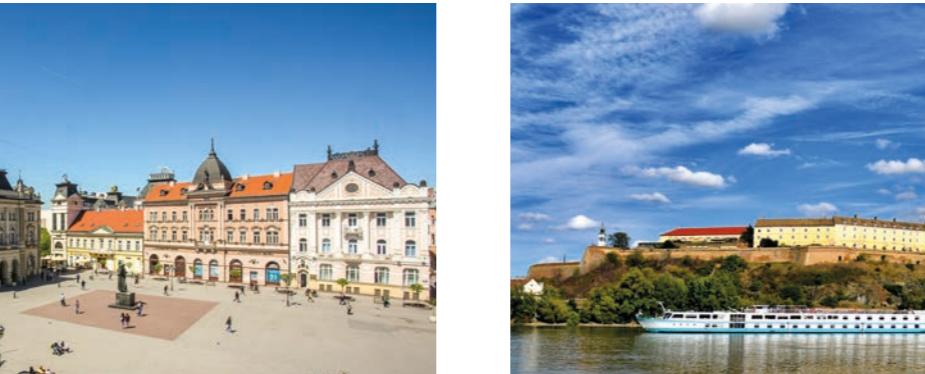
Na inicijativu Svetozara Miletića, čiji se spomenik nalazi na centralnom delu trga, 1893. pokrenuta je izgradnja monumentalnog zdanja Trga slobode - **Gradske kuće**, prema projektu arhitekte Đerđa Molnara, u kojoj su se nekada davno održavali nadaleko čuveni novosadski balovi.

Trgom slobode pored Gradske kuće dominira i **Rimokatolička Crkva Imena Marijinog** koja je izgrađena u neogotskom stilu, između 1893. i 1895. godine. Crkva je takođe Molnarevo delo, koju mnogi Novosađani od milja zovu „katedralom“.

Čak i najnestrpljiviji šetači uživače u ostatku obilaska srca Novog Sada, koji vodi kroz Zmaj Jovinu ulicu, sve do mesta gde se ona „uliva“ u Dunavsku. Baš na tom mestu nalazi se **Vladičanski dvor Eparhije baćke Srpske pravoslavne crkve**, izgrađen 1741. Dom se oslanja na **Crkvu Svetog Georgija**, ukršenu ikonostasom koji je oslikao jedan od najpoznatijih slikara u istoriji Srbije – Paja Jovanović. Duž Dunavske ulice načičane su neke od najstarijih zgrada u Novom Sadu: **Zgrada Kod Belog lava**, izgrađena u prvoj polovini 18. veka kao i **Gradska biblioteka**. U ulici se nalazi i **Zbirka strane umetnosti**, ali i mnoštvo prodavnica, restorana, poslastičarnica, pasaža...

Na samom kraju te ulice čeka vas **Dunavski park**, oaza zelenila sa puno spomenika, a prema verovanju, jedan od njih, posvećen pesniku i slikaru Đuri Jakšiću, ispunjava želje, ukoliko mu ih šapnete na uvo. Preko puta parka, nalazi se **Muzej Vojvodine i Muzej savremene umetnosti Vojvodine**.

Ako odvojite još dva – tri sata možete videti i obići šire

gradsko jezgro omeđeno ulicama Zlatne grede, Miletićevom, Grčkoškolskom, Pašićevom i Trgom Marije Trandafil. Tu ćete pronaći **Zgradu Platoneum**, sedište novosadskog ogranka Srpske akademije nauka i umetnosti, kao i **kuću Kod ikone** ili rodnu kuću Marije Trandafil, najveće dobrotvorke kod Srba. Po njoj je ime dobio obližnji trg na kom je zahvaljujući njenim donacijama podignuta zgrada **Matrice srpske**, najstarije i najuglednije srpske kulturne i naučne institucije. U blizini je i **Nikolajevska crkva**, najstarija pravoslavna crkva izgrađena 1730. u kojoj su 1913. kršteni sinovi Mileve Marić i Alberta Ajnštajna. Na samom kraju Miletićeve ulice je **Grkokatolička Crkva Sv. apostola Petra i Pavla**, jedna od retkih građevina koja nije stradala u bombardovanju Novog Sada 1849.

Novi Sad je grad muzeja i galerija. U samom gradskom centru na Trgu galerija nalaze se reprezentativne galerijske postavke nacionalnog značaja. Stalna postavka **Galerije matice srpske** posjetiocu pruža uvid u srpsko stvaralaštvo 18. i 19. veka, **Spomen-zbirka Pavla Beljanskog** čuva i izlaže najznačajnija dela srpske i jugoslovenske umetnosti nastalih između Prvog i Drugog svetskog rata. **Galerija likovne umetnosti Poklon zbirka Rajka Mamuzića** čuva i prezentuje dela savremene srpske likovne umetnosti posle Drugog svetskog rata. U večernjim satima preporučujemo da uživate u nekoj od operskih i baletskih predstava **Srpskog narodnog pozorišta**, kao i na koncertima klasične muzike u **Novosadskoj sinagogi**.

Petrovaradinska tvrđava

Najatraktivnija turistička zona Novog Sada je **Petrovaradinska tvrđava** - Gibraltar na Dunavu. To je jedna od najočuvanijih fortifikacija u Evropi istovremeno i izvanredan primer evropske vojne arhitekture. Građena između 1692. i 1780. zahvata površinu od 112ha, ima 10 kapija, 12.000 puškarnica i mesta za 400 topova. Tvrđavom dominira **Toranj sa satom**, zaštitni znak Novog Sada, poznat i kao „pijani sat“, jer njegova velika kazaljka pokazuje sate, a mala minute. Danas je Petrovaradinska tvrđava prostor koji oplemenjuju umetnički ateljei, **Muzej grada Novog Sada, Galerija**

i **Atelje 61, Planetarium**, restorani i kafei. Tu se održava i jedan od najznačajnijih muzičkih festivala Evrope – **EXIT**.

U podnožju Tvrđave je barokni **Gradić** – deo Petrovaradina gde posebnu vrednost ima **Rimokatolička Crkva Sv. Juraja sa samostanom**, građena između 1701. i 1714. U blizini su: **Beogradska kapija** (18. vek), rodna kuća austrijskog generala i hrvatskog bana Josipa Jelačića (1801-1859) i **Srpska pravoslavna Crkva Sv. Pavla** (1922).

Preporučujemo da zastanete i uživate u pogledu sa terase Gornjeg platoa Tvrđave ili jednog od restorana ili da probate specijalitete kuhinje hotela „**Fortress Leopold I**“.

DRUGI DAN Novi Sad na obali reke

Ljubitelji klasične muzike mogu da uživaju u **Novosadskim muzičkim svečanostima** (NOMUS). Takođe, krajem leta se od

2000. godine organizuje **Festival uličnih svirača**, koji na ulice grada dovodi afirmisane i neafirmisane umetnike iz celog sveta.

Novi Sad ima i dugu pozorišnu tradiciju, a festivali sa najdužim kontinuitetom su **Sterijino pozorje** i Internacionalni festival alternativnog i novog teatra **INFANT**. Nisu zaboravljeni ni najmlađi, za koje se svake godine organizuje mnoštvo zanimljivih kulturnih i zabavnih sadržaja, a najpoznatije su „**Zmajeve dečje igre**“.

Tu je **Šstrand**, po mnogima najlepša plaža na Dunavu, a svakako najpopularnija gradska plaža koja postoji već duže od jednog veka, na kojoj se leti održavaju razna sportska takmičenja, koncerti, festivali...

Mnogi Novosađani imaju vikendice na obližnjem **Ribarskom ostrvu i Kamenjaru**, sa brojnim čardama i restoranima, odakle se možete otisnuti u opuštenu plavidbu Dunavom ili obilaziti njegove rukavce, ade i ritove u potrazi za čapljama, gakom ili drugim retkim pticama koje nastanjuju ovo područje.

Istražujte noćnu mapu Novog Sada postepeno i iz „prve ruke“, jer se ona neprestano menja i dopunjava iz sezone u sezoni.

kuća u kojoj je neko vreme živeo Jovan Jovanović Zmaj. Posebne atraktivnosti su **Kamenički park i Dvorac Marcibanji – Karačonji** koji se u njemu i nalazi.

U Novom Sadu organizuje se više od 200 festivala svake godine, od kojih je najpoznatiji **EXIT**. Ovaj muzički festival, kojeg je od osnivanja 2000. godine, pratiла publikа iz više od 90 zemalja sveta, dva puta je poneo titulu najboljeg evropskog festivala godine. Ipak, Novi Sad koji će **2021. biti Evropska prestonica kulture, a Omladinska prestonica Evrope 2019**, ima i mnoštvo drugih sadržaja i to tokom cele godine.

Manifestacije i noćni provod

U Novom Sadu organizuje se više od 200 festivala svake godine, od kojih je najpoznatiji **EXIT**. Ovaj muzički festival, kojeg je od osnivanja 2000. godine, pratiла publikа iz više od 90 zemalja sveta, dva puta je poneo titulu najboljeg evropskog festivala godine. Ipak, Novi Sad koji će **2021. biti Evropska prestonica kulture, a Omladinska prestonica Evrope 2019**, ima i mnoštvo drugih sadržaja i to tokom cele godine.

Ljubitelji klasične muzike mogu da uživaju u **Novosadskim muzičkim svečanostima** (NOMUS). Takođe, krajem leta se od

2000. godine organizuje **Festival uličnih svirača**, koji na ulice grada dovodi afirmisane i neafirmisane umetnike iz celog sveta.

Novi Sad ima i dugu pozorišnu tradiciju, a festivali sa najdužim kontinuitetom su **Sterijino pozorje** i Internacionalni festival alternativnog i novog teatra **INFANT**. Nisu zaboravljeni ni najmlađi, za koje se svake godine organizuje mnoštvo zanimljivih kulturnih i zabavnih sadržaja, a najpoznatije su „**Zmajeve dečje igre**“.

Tu je **Šstrand**, po mnogima najlepša plaža na Dunavu, a svakako najpopularnija gradska plaža koja postoji već duže od jednog veka, na kojoj se leti održavaju razna sportska takmičenja, koncerti, festivali...

Mnogi Novosađani imaju vikendice na obližnjem **Ribarskom ostrvu i Kamenjaru**, sa brojnim čardama i restoranima, odakle se možete otisnuti u opuštenu plavidbu Dunavom ili obilaziti njegove rukavce, ade i ritove u potrazi za čapljama, gakom ili drugim retkim pticama koje nastanjuju ovo područje.

Istražujte noćnu mapu Novog Sada postepeno i iz „prve ruke“, jer se ona neprestano menja i dopunjava iz sezone u sezoni.

Izdavač:
TURISTIČKA ORGANIZACIJA GRADA NOVOG SADA

Za izdavača: Branislav Knežević

Tekst: Gordana Stojaković, Staša Rosić

U izradi publikacije učestvovali: Slavica Lončar, Nemanja Dimić i Danijela Milidragović

Lektura, korektura: Lingua Novi Sad

Dizajn i priprema za štampu: Graphic Solutions

Fotografije: Dragan Kurucić, Aleksandar Milutinović, Dejan Knežević,

EXIT-flickr, Bojan Hohnjec

Štampa: Futura, Petrovaradin

Tiraž: 6.000 kom

ISBN 978-86-80962-50-4

Novi Sad, 2018.

CIP- Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
338.48(497.113 Novi Sad)(036)
ISBN 978-86-80962-50-4
COBISS.SR-ID 326680839

Novi Sad - ture

1
Novi Sad iz jevrejskog ugla
Trajanje: 65-70 min. Jezik: engleski/srpski
Početna pozicija: Trg slobode - ispred Gradske kuće

2
Novi Sad iz ženskog ugla
Trajanje: 70 min. Jezik: engleski/srpski
Početna pozicija: Trg slobode - ispred Gradske kuće

3
Novi Sad za poneti
Trajanje: 65-70 min. Jezik: engleski/srpski
Početna pozicija: Trg slobode - ispred Gradske kuće

4
Petrovaradinska tvrđava
Trajanje: 65-70 min. Jezik: engleski/srpski
Početna pozicija: Trg Vladike Nikolaja, Petrovaradin

Rezervacija na:
www.novisad.travel

 NOVI SAD PRIĆA aplikacija
Vaš lični vodič kroz
znamenitosti Novog Sada

Get it on
Google play

Available on the
App Store

Šoping i gastronomija

U Novom Sadu svoje slobodno vreme možete iskoristiti za šoping i to po pristojnim cenama u nekoliko velikih šoping centara - Od „Novog Bazaara“ i „Pariskog magazina“, do „Merkatora“ i tržnog centra „BIG“-a. Ako, pak, više volite šoping pod otvorenim nebom, tajanstvena mreža radnjica i suvenirnica koje povezuju Pašićevu, Zmaj Jovinu i Dunavsku ulicu će vas oduševiti.

Kada vas duga šetnja izglađni, sledi zahtevan zadatak: odabir idealnog mesta za ručak ili večeru. O lokalnim specijalitetima ispevane su mnoge pesme i to s razlogom. Ukoliko nameravate da se držite strogog centra Novog Sada i probate najlepše lokalne specijalitete, nećete pogrešiti ako posetite neki od mnogobrojnih restorana i probate neke od njihovih specijalitete.

Poslednjih godina sve su zastupljenije i razne internacionalne kuhinje. Pored italijanske, koja se odomaćila u svim delovima sveta, možete uživati u odličnoj kineskoj hrani, francuskoj kuhinji, kao i predivnim ribljim/mediteranskim restoranima, ili u specijalizovanim restoranima za vegane i vegetarijance.

Pravi hedonisti, pored vatrometa za nepca, ovde mogu da dobiju i neponovljiv ambijent karakterističan za ovaj deo Evrope i to u čardama, jedinstvenim ugostiteljskim objektima duž Dunava ili u nekom od mnogobrojnih salaša u blizini Novog Sada.

TREĆI DAN – Fruška gora

Fruškogorski prostor je skup izvanrednih atraktivnosti. Fruškogorska flora, fauna, pejzaži, termalni izvori – banje,

jezera predstavljaju osnov za turizam posebnih interesovanja (pešačenja, cikloturizam, posmatranje retkih biljnih vrsta i ptica, ribolov, lov), ali i za rekreativne i izletničke programe, škole u prirodi, nautički, zdravstveni-spa/wellness turizam, jahanje, sankanje, sakupljanje lekovitog bilja i pečurki...

Ako ka Fruškoj gori krenete putem koji vodi preko Petrovaradina i Tekije, naići ćete na ekumensko svetište kojim dominira Rimokatolička Crkva Snežne Gospe (1881) izgrađena u spomen na Petrovaradinsku bitku (1716) i pobedu hrišćanske vojske nad Osmaniljama. Sledeća stanica na istom putu su Sremski Karlovci, barokni gradić veoma važan za istoriju u Srbiji jer je u njemu bilo sedište Karlovačke mitropolije i patrijaršije. Tu je osnovana Bogoslovija, druga u pravoslavnom svetu kao i Karlovačka gimnazija - prva u Srbiji. Krase ga spomenici kulture i institucije nastale pretežno tokom 18. i 19. veka: Patrijaršijski dvor, Karlovačka gimnazija, Saborna crkva, Kapela mira – podignuta na mestu gde je potpisana Karlovački mir 1699, Bogoslovska seminar – internat za đake Bogoslovije, Česma „Četiri lava“ podignuta u čast završetka prvog vodovoda.

Sremski Karlovci imaju dugu tradiciju u gajenju vinove loze, a na Fruškoj gori poznati vinski centri su još i Irig, Banoštor i Šid. Da li ste znali da je prvu vinovu lozu na Fruškoj gori posadio rimski car Marko Aurelije Prob i to u 3. veku? Car je očigledno znao šta radi, jer je ovo tle po svom sastavu i klimi koja na njemu vlada, izvanredno povoljno za uzgoj kvalitetnog grožđa. Zahvaljujući njemu, vinogradarstvo ove oblasti je među najstarijim u Evropi, pa su fruškogorska vina od davnina privlačila ljude istačanog ukusa. Na glasu su sorte rizling, frankovka, merlo, game, vranac, portugizer, ausbruh... kao i bermet autentično desertno vino. Ovo piće se pravi isključivo od grožđa iz vinograda sa padina Fruške gore koje je oplemenjeno sa 24 do 26 vrsta aromatičnih trava, a navodno je bilo služeno na čuvenom brodu „Titanik“.

Izlet na ostrvskoj planini

Ako se, dakle, ne izgubite u ukusima i mirisima božanstvenih vina (i pratećeg posluženja) u prelepm vinarijama, možete iskoristiti dan i u šetnji Fruškom gorom. Ova planina nudi odlične uslove za izletnike i šetače, a za osvajanje njenih trim staza iako nije neophodno da budete u vrhunskoj formi – potrebno je samo da uz sebe imate neke od iskusnih vodiča, koji vam mogu pokazati sve lepote Fruške Gore. Nedeljni organizovani planinarski programi vode ljubitelje pešačenja do izletišta među kojima su: Stražilovo, Glavica, Popovića, Iriški venac, TV toranj, Zmajevac, Brankovac, Andrevlje, Osovije, Ležimir, Letenka i Testera. Pored izletišta, možete posetiti i neka od mnogobrojnih jezera.

Planina, koja je visoka samo 539 metara, poznata je i kao „Srpski Atos“ ili „Srpska Sveta gora“, jer se na njoj nalazi čak 16 manastira: Krušedol, Grgeteg, Staro i Novo Hopovo, Vrdnik, Jazak, Velika Remeta, Mala Remeta, Beočin, Rakovac, Đipša, Privina Glava, Kuveždin, Petkovica, Bešenovo i Šišatovac.

Ako vas je hodanje izmorilo, utočište i odmor možete potražiti u banjama Vrdnik i Slankamen, koje, pored terapijskih programa,

nude i prijatne anti-stres pakete, a u letnjem periodu možete uživati u lekovitim vodama njihovih otvorenih bazena.

Najbolji suvenir, uz neko od fruškogorskih vina koji možete poneti odavde je zaštićeni proizvod Fruške gore - lipov med, koji za razliku od svih drugih na svetu sadrži 60 odsto polenovih zrnaca lipe. Samo podneblje i klimatski uslovi na kom niču fruškogorske lipe dodatno doprinosi njegovom fantastičnom ukusu.

U divnoj vojvođanskoj ravnici...

po veličini orgulje na ovim prostorima. U Futogu je i Srpska pravoslavna Crkva Svetih Vrača Kuzme i Damjana sazidana 1776.

Ali pored plavetne reke i zanimljive istorije, Futog ima da ponudi poznato kao naselje salaša, tradicionalnih vojvođanskih imanja, koja čuvaju duh prošlih vremena, domaću hranu i konje koji jure ravnicom. U ambijentu karakterističnom za bačka seoska domaćinstva u hladu voćnjaka uz tradicionalnu hranu i dobra proizvoda Vojvodine, na kom su 2008. Futožani oborili Ginisov rekord za pravljenje najvećeg jela od kupusa, napravivši 6.556 sarmi.

Specijalitete od ovog autentičnog sastojka, možete probati u SUR Gostionici „Splav-Dunavac“ i „Plavi Dunav“.

Nedaleko od Futoga, nalazi se selo Begeč, koje je nadaleko proslavila begečka šargarepa, proizvod sa zaštićenim geografskim poreklom.

Begeč se naslanja na spomenik prirode Begečku jamu, značajno stanište ptica gnezdarica. Tu se nalaze ribolovni tereni, plaža, vikend naselje i ugostiteljski objekti.

Ovde možete ručati ili večerati na nekoj od čardi: „Čardi kod Braše“, „Čardi na jami“ ili iskusiti atmosferu autentičnog seoskog domaćinstva ovog područja na „Cvejinom salašu“. Na salašu pored domaće kuhinje, na raspolaženju imate i smeštaj sa tri zvezdice (uz prethodnu najavu).

Kovilj, Budisava i Kać

Kovilj je staro bačko naselje koje se nalazi na obodu Koviljsko-petrovaradinskog rita. Prvi put se помиње у 13. veku. Naselje ima dve crkve i manastir. Srpske pravoslavne crkve posvećen Vaskrsenju Hristovom. Za ljubitelje ribolova uređen je ribolovni teren – Crni vir.

prema predanju je osnovao Sv. Sava. U Kovilju, nalaze se i dve srpske pravoslavne crkve iz 19. veka, Srpska pravoslavna Crkva Vaznesenja Gospodnjeg i Crkva Sv. apostola Toma, kao i rodna kuća Laze Kostića, slavnog srpskog pisca, pesnika i prevodioca.

Naselje je na obodu Koviljsko-petrovaradinskog rita. To je specijalni rezervat prirode koji se prostire na 4.840 ha. Prostrani rit formiran je na stariim rukavcima Dunava. To je stanište retkih vrsta ptica registrovano kao IBA područje. Lokalitet Arkan je poznat ribolovni teren.

Rode su najpoznatiji stanovnici ovog kraja, a na gotovo svakoj banderi videćete po jedno njihovo gnezdo.

Autentičnu bačku arhitekturu i način života možete iskusiti u najmlađem i najstarijem selu Šajkaške regije – Budisavi i Kaću.

Budisava je prigradsko naselje Novog Sada čijim centrom dominira Rimokatolička Crkva Velike Gospe izgrađena u neogotskom stilu 1908. sa tornjem visokim 45 metara. U blizini crkve nalazi se Etno kuća nastala velikim zalaganjem gospodina Tibora Milanovića. Tu je muzejska postavka koja pokazuje kako su bile opremljene kuće većine stanovnika Budisave na prelazu iz 19. u 20. vek. U dvorištu je kolekcija poljoprivrednih alatki, oruđa koja su služila za obradu zemlje, stari bunar, ali i serija fotografija koja prikazuje društveni život stanovnika između dva svetska rata.

Kać je od Novog Sada udaljen 8 km. U centru naselja se nalazi Srpska pravoslavna Crkva Sv. Nikole izgrađena između 1840. i 1844. godine, a na ulazu u selo (iz pravca Budisave), nalazi se novoosnovani manastir Srpske pravoslavne crkve posvećen Vaskrsenju Hristovom. Za ljubitelje ribolova uređen je ribolovni teren – Crni vir.

